

Komputer kwantowy

Zasady funkcjonowania

Dr hab. inż. Krzysztof Giaro
Politechnika Gdańska
Wydział ETI

Obliczenia kwantowe.

R. Feynman [1985]

- symulację zachowania układu kwantowego należy przeprowadzić na "maszynie" kwantowej.

D. Deutsch [1985,1989]

- modele obliczeń: kwantowa maszyna Turinga i "sieć" q-bramek.

P. Shor [1995]

- pierwszy kwantowy algorytm: faktoryzacja. Czas $O(n^3)$.

L. Grover [1996]

- wyszukiwanie spośród N elementów jednego o pewnej własności. Liczba sprawdzeń $O(N^{1/2})$.

Kryptografia kwantowa.

Protokoły zdalnego uzgadniania klucza.

- Użytkownicy A i B chcą ustalić wspólny losowy ciąg binarny (klucz) mogący posłużyć do bezpiecznego kodowania korespondencji transmitowanej kanałem publicznym.
- Zasady fizyki kwantowej gwarantują poufność (podśluch wykluczony) – ewentualna ingerencja osoby trzeciej wprowadza obserwowalne zaburzenie widoczne dla A i B.
- **BB84**: C. Bennett, G. Brassard [1984]
- Z wykorzystaniem **stanów splątanych**, A. Ekert [1991]

☺ Pierwsze zastosowania komercyjne

- Bity reprezentują dwa rodzaje polaryzacji fotonów przesyłanych światłowodami.
- Obecny zasięg rzędu 100km.

Fizyka klasyczna a kwantowa

Fizyka klasyczna

- zgodna z intuicją wizja świata,
- **determinizm**: “dalsze losy” cząstki są jednoznacznie wyznaczone przez jej bieżące położenie i pęd.

Fizyka kwantowa

- prawa natury okazują swój niecodzienny, **probabilistyczny** charakter,
- zasada **nieoznaczoności** (Heisenberg):
  1. nie można jednocześnie wyznaczyć położenia i pędu cząstki,
  2. nie ma “delikatnych” pomiarów, obserwacja zaburza układ
  3. uzyskiwane wyniki mają charakter losowy.

Fizyka klasyczna a kwantowa

Przykład. Ruch cząstki w zewnętrznym polu.

Obraz klasyczny:

- współrzędne (x_1, x_2, x_3) ,
- ich wartości zmieniają się w czasie zgodnie z równaniami ruchu (determinizm).

$$\frac{\partial^2 x_i}{\partial t^2} = -\frac{1}{m} \frac{\partial V(x_1, x_2, x_3)}{\partial x_i},$$

$$i = 1, 2, 3.$$

Obraz kwantowy:

- zespolona **funkcja falowa** $\psi(x_1, x_2, x_3)$,
- zmienia się ona w czasie zgodnie z **równaniem Schrödingera** (determinizm).

$$\frac{\partial \psi}{\partial t} = -\frac{2\pi i}{h} H\psi$$

- $|\psi(x_1, x_2, x_3)|^2$ – gęstość prawdopodobieństwa wykrycia cząstki w punkcie (losowość).

Stan układu kwantowego, przestrzeń stanów

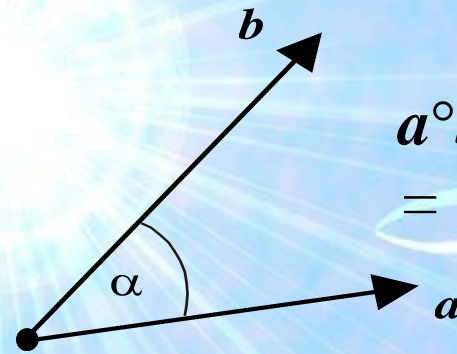
Postulat I. *Z układem fizycznym związana jest tzw. **przestrzeń Hilberta**: przestrzeń liniowa nad ciałem liczb zespolonych z iloczynem skalarnym.*

$$\langle \psi | \phi \rangle = \langle \phi | \psi \rangle^*$$

$$\langle \psi | c\phi + d\gamma \rangle = c\langle \psi | \phi \rangle + d\langle \psi | \gamma \rangle$$

$$\langle \psi | \psi \rangle \geq 0$$

$$\langle \psi | \psi \rangle = 0 \Leftrightarrow \psi = 0$$

$$\begin{aligned} a \circ b &= |a||b|\cos \alpha = \\ &= a_x b_x + a_y b_y + a_z b_z \end{aligned}$$

- Iloczyn skalarny określa **normę** (**długość**) wektora ψ : $|\psi| = \langle \psi | \psi \rangle^{1/2}$.
- Wektory ψ, ϕ są **ortogonalne** ($\psi \perp \phi$), gdy $\langle \psi | \phi \rangle = 0$.

Stan układu kwantowego, przestrzeń stanów

Postulat I. ... *Układ może przyjmować stany będące wektorami jednostkowymi jego przestrzeni stanów.*

Przykład.

- Funkcje falowe cząstek.
- Przestrzeń L tworzą funkcje $\psi(x_1, x_2, x_3)$ całkowalne z kwadratem.
- Iloczyn skalarny

$$\langle \psi | \phi \rangle = \int_{\mathbb{R}^3} [\psi(x_1, x_2, x_3)^*] \phi(x_1, x_2, x_3) dx_1 dx_2 dx_3.$$

Stan układu kwantowego, przestrzeń stanów

Przykład. Obliczenia kwantowe przeprowadza się *wyłącznie w przestrzeniach skończonego wymiaru!*

- Układy o skończone wymiarowej przestrzeni stanów.
- **Przestrzeń C^n** tworzą n -tki zespolone.

$$\phi = \begin{bmatrix} c_1 \\ c_2 \\ \dots \\ c_n \end{bmatrix} \quad \psi = \begin{bmatrix} d_1 \\ d_2 \\ \dots \\ d_n \end{bmatrix}$$

Operacje liniowe:

$$c\phi = c \begin{bmatrix} c_1 \\ c_2 \\ \dots \\ c_n \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} cc_1 \\ cc_2 \\ \dots \\ cc_n \end{bmatrix}$$

$$\phi + \psi = \begin{bmatrix} c_1 \\ c_2 \\ \dots \\ c_n \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} d_1 \\ d_2 \\ \dots \\ d_n \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} c_1 + d_1 \\ c_2 + d_2 \\ \dots \\ c_n + d_n \end{bmatrix}$$

Baza standardowa:

$$\phi_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ \dots \\ 0 \end{bmatrix}, \phi_2 = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ \dots \\ 0 \end{bmatrix}, \dots, \phi_n = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ \dots \\ 1 \end{bmatrix}$$

$$\langle \phi | \psi \rangle = \sum_{j=1}^n c_j^* \cdot d_j$$

$$\|\phi\| = \sqrt{\sum_{j=1}^n |c_j|^2}$$

Stan układu kwantowego, przestrzeń stanów

Postulat II. *Ewolucja czasowa izolowanego układu kwantowego jest deterministyczna. Zmiany stanu w czasie opisuje operator $U(t):L \rightarrow L$*

$$\psi(t) = U(t) \psi(0)$$

• *jest on **liniowy**:*

$$U(t)(c\psi + d\phi) = cU(t)\psi + dU(t)\phi$$

• **unitarny** (*nie zmienia iloczynu skalarnego*):

$$\langle U(t)\psi | U(t)\phi \rangle = \langle \psi | \phi \rangle$$

Stan układu kwantowego, przestrzeń stanów

Postulat III. Pomiar kwantowy.

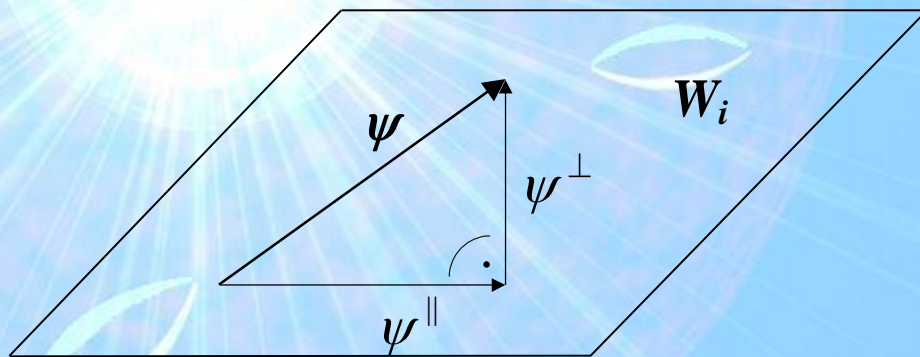
Badamy pewną wielkość fizyczną.

- *Każdej możliwej jej wartości w_i odpowiada liniowa podprzestrzeń stanów $W_i \subseteq L$, dla których wielkość ta ma **określoną** wartość równą w_i ,*
- *przestrzenie odpowiadające różnym wartościom $w_i \neq w_j$ są prostopadłe ($W_i \perp W_j$),*

Stan układu kwantowego, przestrzeń stanów

Postulat III. Pomiar kwantowy. ...

- *niech stan $\psi = \psi^{\parallel} + \psi^{\perp}$, gdzie $\psi^{\parallel} \in W_i$, $\psi^{\perp} \perp W_i$. Dokonany przez obserwatora pomiar wielkości fizycznej zwróci wynik w_i z prawdopodobieństwem równym $|\psi^{\parallel}|^2$, następuje wtedy **przeskok kwantowy** $\psi \rightarrow \psi^{\parallel}$.*

- Stany ortogonalne $\psi \perp \phi$ są **całkowicie rozróżnialne**.

Bity i bramki kwantowe

Bit kwantowy (qbit)

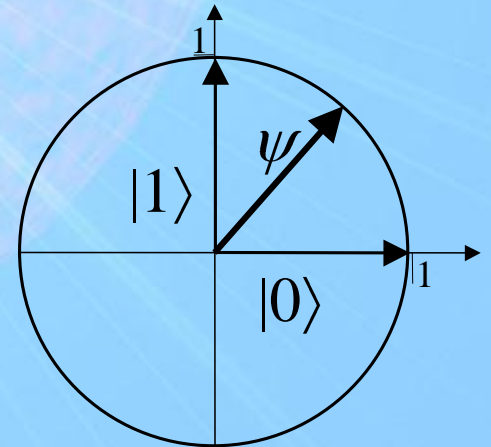
- układ kwantowy o dwuwymiarowej przestrzeni stanów,
- konkretny stan takiego układu,
- wektor z $\mathbb{C}^2$.

Stany bazowe: $|0\rangle = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix}, |1\rangle = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix}$ oczywiście $|0\rangle \perp |1\rangle$.

Dopuszczalnym stanem bitu kwantowego jest dowolny wektor jednostkowy

$$\psi = \begin{bmatrix} \alpha \\ \beta \end{bmatrix} = \alpha \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix} + \beta \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} = \alpha|0\rangle + \beta|1\rangle$$

$$(|\alpha|^2 + |\beta|^2 = 1)$$

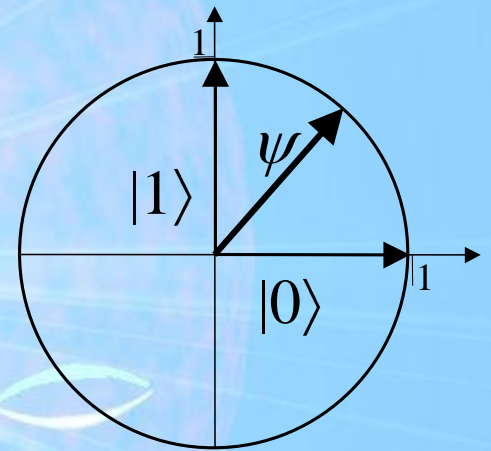
Bity i bramki kwantowe

Bit kwantowy (qbit)

Dopuszczalnym stanem bitu kwantowego jest dowolny wektor jednostkowy

$$\psi = \begin{bmatrix} \alpha \\ \beta \end{bmatrix} = \alpha \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix} + \beta \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} = \alpha|0\rangle + \beta|1\rangle$$

$$(|\alpha|^2 + |\beta|^2 = 1)$$

Pomiar stanu qbitu przez obserwatora:

- prawdopodobieństwo odczytania 0 dla qbitu w stanie ψ (“przeskok” $\psi \rightarrow |0\rangle$) wynosi $|\langle \psi | 0 \rangle|^2 = |\alpha|^2$.
- dla 1 prawdopodobieństwo “przeskoku” $\psi \rightarrow |1\rangle$ wynosi $|\langle \psi | 1 \rangle|^2 = |\beta|^2$.

Bity i bramki kwantowe

Co można robić z bitami kwantowymi?

Łączyć w **rejstry kwantowe**.

Postulat IV. Układ złożony. *Jeśli podukład I ma przestrzeń stanów o k wymiarach a podukład II o l wymiarach, to przestrzeń stanów układu złożonego z obu tych części ma wymiar kl .*

Przykład. Stan układu złożonego wyznaczamy za pomocą tzw. **iloczynu tensorowego**. Jeśli $\psi = [c_1, \dots, c_k]^T$, $\phi = [d_1, \dots, d_l]^T$, to całość jest w stanie

$$\begin{aligned} \psi \otimes \phi &= [c_1 \phi^T, \dots, c_k \phi^T]^T = \\ &= [c_1 d_1, c_1 d_2, \dots, c_1 d_l, \quad c_2 d_1, c_2 d_2, \dots, c_2 d_l, \dots \\ &\quad c_k d_1, c_k d_2, \dots, c_k d_l]^T. \end{aligned}$$

Bity i bramki kwantowe

Co można robić z bitami kwantowymi?

Łączyć w **rejstry kwantowe**.

Przykład. Rozważamy dwa q-bity w stanach:

$$\begin{bmatrix} \alpha_1 \\ \beta_1 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} \alpha_2 \\ \beta_2 \end{bmatrix} \quad \begin{bmatrix} \alpha_1 \\ \beta_1 \end{bmatrix} \otimes \begin{bmatrix} \alpha_2 \\ \beta_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \alpha_1\alpha_2 \\ \alpha_1\beta_2 \\ \beta_1\alpha_2 \\ \beta_1\beta_2 \end{bmatrix}$$

Jaki jest stan rejestru jako całości?

Rejestr **2-bitowy** ma 4-wymiarową przestrzeń stanów.

Baza:

$$\begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix} \otimes \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix} = |0\rangle \otimes |0\rangle, \quad \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix} \otimes \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} = |0\rangle \otimes |1\rangle, \quad \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} \otimes \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix} = |1\rangle \otimes |0\rangle, \quad \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} \otimes \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} = |1\rangle \otimes |1\rangle$$

Stan rejestru ma postać: $\alpha|0\rangle \otimes |0\rangle + \beta|0\rangle \otimes |1\rangle + \gamma|1\rangle \otimes |0\rangle + \delta|1\rangle \otimes |1\rangle =$

$$(|\alpha|^2 + |\beta|^2 + |\gamma|^2 + |\delta|^2 = 1)$$

$$\begin{bmatrix} \alpha \\ \beta \\ \gamma \\ \delta \end{bmatrix}$$

Bity i bramki kwantowe

Rejestr **n -bitowy** ma 2^n -wymiarową przestrzeń stanów.

Baza $|0\rangle, |1\rangle, \dots, |2^n-1\rangle$, przy czym:

$$|i\rangle = |i_{n-1}\rangle \otimes |i_{n-2}\rangle \otimes \dots \otimes |i_0\rangle = \quad (i_j \in \{0,1\})$$

$$= \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ \dots \\ 0 \\ 1 \\ 0 \\ \dots \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \begin{array}{l} \text{– pozycja } 0 \\ \text{– pozycja } 1 \\ \\ \text{– pozycja } i \\ \\ \text{– pozycja } 2^{n-2} \\ \text{– pozycja } 2^{n-1} \end{array}$$

gdzie i jest liczbą o kolejnych bitach rozwinięcia dwójkowego:

$$i_{n-1}, i_{n-2}, \dots, i_0.$$

Bity i bramki kwantowe

Jeden stan może być liniową superpozycją **wielu** różnych “klasycznie rozumianych” wartości rejestru:

$$\psi = \begin{bmatrix} \alpha_0 \\ \alpha_1 \\ \dots \\ \dots \\ \alpha_{2^n-2} \\ \alpha_{2^n-1} \end{bmatrix} = \sum_{i=0}^{2^n-1} \alpha_i |i\rangle$$

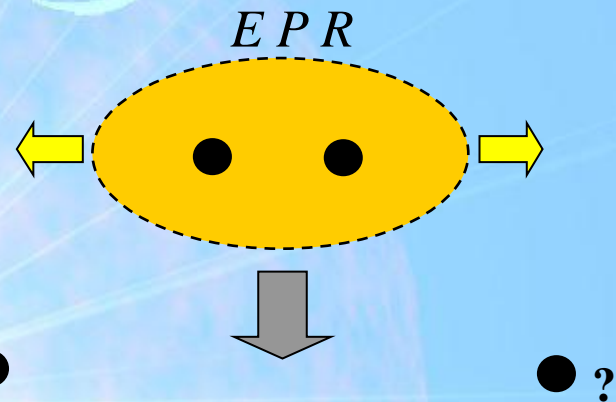
Pomiar wszystkich bitów rejestru zwróci liczbę i z prawdopodobieństwem $|\alpha_i|^2$ (przeskok $\psi \rightarrow |i\rangle$).

Bity i bramki kwantowe

Przykład. **Stan EPR** (Einstein-Podolsky-Rosen)

$$\Phi^+ = \frac{1}{\sqrt{2}} (|0\rangle \otimes |0\rangle + |1\rangle \otimes |1\rangle)$$

Mierzymy drugi bit rejestru.

- wartości 0 odpowiada podprzestrzeń rozpięta na $|0\rangle \otimes |0\rangle$, $|1\rangle \otimes |0\rangle$,
- wartości 1 odpowiada podprzestrzeń rozpięta na $|0\rangle \otimes |1\rangle$, $|1\rangle \otimes |1\rangle$.

Z prawd. $\frac{1}{2}$ uzyskujemy 0 ($\Phi^+ \rightarrow |0\rangle \otimes |0\rangle$), z prawd. $\frac{1}{2}$ otrzymamy 1 ($\Phi^+ \rightarrow |1\rangle \otimes |1\rangle$).

Wynik **losowy**, ale **zawsze** oba bity ustawią się jednakowo!

Bity i bramki kwantowe

Proces fizyczny przekształca stany według pewnego operatora $U(t)$. Jest on *liniowy* i *unitarny*.

Bramka kwantowa

- ustalone zjawisko fizyczne mające wpływ na jeden lub kilka bitów rejestru kwantowego,
- dowolny liniowy operator unitarny działający w przestrzeni stanów kilku q-bitów.

Przykład. Negacja klasyczna

$$NOT |0\rangle = |1\rangle, NOT |1\rangle = |0\rangle,$$

$$NOT = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$$

Bity i bramki kwantowe

Przykład. Tego “klasycznie” zrobić się nie da:

$$\sqrt{NOT} = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 1-i & 1+i \\ 1+i & 1-i \end{bmatrix} \quad \sqrt{NOT} \sqrt{NOT} = NOT$$

Przykład. Bramka Hadamarda Hd

$$Hd = \frac{1}{\sqrt{2}} \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & -1 \end{bmatrix} \quad Hd|i\rangle = \frac{1}{\sqrt{2}} (|0\rangle + (-1)^i|1\rangle) \quad (i \in \{0,1\})$$

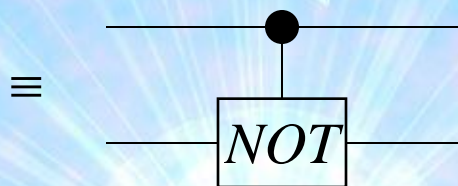
$$Hd^2 = Id$$

Bity i bramki kwantowe

Przykład. Bramka 2-qbitowa CN .

$$CN = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{bmatrix}$$

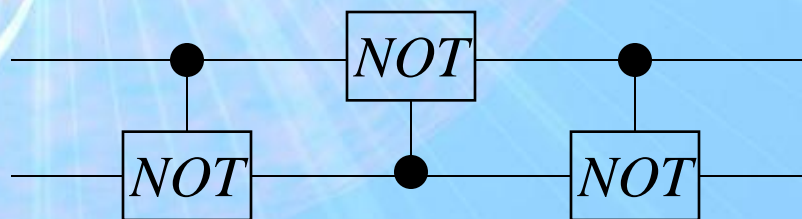
Czyli dla $x, y \in \{0, 1\}$ mamy $CN |x, y\rangle = |x, x \oplus y\rangle$.

Przykład. Najprostszy program kwantowy. Jak zrealizować zamianę stanu dwóch q-qbitów?

$$SWAP \psi \otimes \phi = \phi \otimes \psi$$

$\equiv$

Bity i bramki kwantowe

Ograniczenia bramek kwantowych

- liniowość,
- unitarność,
- unitarność implikuje *odwracalność*.

Przykład. (Non-Clone Theorem). Nie można kopiować nieznanego stanu jednego qbitu na drugi.

$$\text{Copy } \psi \otimes |0\rangle = \psi \otimes \psi$$

dla wszystkich $\psi \in \mathcal{C}^2$.

Dowód.

$$\begin{aligned} \text{Copy} \begin{bmatrix} \alpha \\ \beta \end{bmatrix} \otimes |0\rangle &= \begin{bmatrix} \alpha \\ \beta \end{bmatrix} \otimes \begin{bmatrix} \alpha \\ \beta \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \alpha^2 \\ \alpha\beta \\ \alpha\beta \\ \beta^2 \end{bmatrix} & \text{Copy } (\alpha|0\rangle + \beta|1\rangle) \otimes |0\rangle = \\ &= \alpha \text{Copy} |0\rangle \otimes |0\rangle + \beta \text{Copy} |1\rangle \otimes |0\rangle &= \alpha \text{Copy} |0\rangle \otimes |0\rangle + \beta \text{Copy} |1\rangle \otimes |0\rangle \\ &= \alpha|0\rangle \otimes |0\rangle + \beta|1\rangle \otimes |1\rangle &= \alpha|0\rangle \otimes |0\rangle + \beta|1\rangle \otimes |1\rangle \end{aligned}$$

Algorytm kwantowy

Struktura **procedury kwantowej**.

1. Obliczenia prowadzone są w rejestrze złożonym z q-bitów (**podrejstry**: wejściowy, wyjściowy, pomocniczy)

$$\psi_{\text{start}} = |0\dots 0\rangle \otimes |0\dots 0\rangle \otimes |0\dots 0\rangle$$

2. Wprowadzenie danych

$$\psi_{\text{in}} = |dana\rangle \otimes |0\dots 0\rangle \otimes |0\dots 0\rangle$$

3. Układ poddajemy działaniu pewnej serii bramek kwantowych

$$\psi_{\text{stop}} = \sum_j \chi_j |dana\rangle \otimes |wynik_j\rangle \otimes |resztki_j\rangle$$

4. Pomiar wartości bitów (algorytm **probabilistyczny**)

$$\psi_{\text{out}} = |dane\rangle \otimes |wynik_j\rangle \otimes |resztki_j\rangle$$

Algorytm kwantowy

Na czym polega siła algorytmów kwantowych?

$$\begin{aligned}\psi_{\text{in}} &= |dana\rangle \otimes |0\dots 0\rangle \otimes |0\dots 0\rangle \rightarrow (3) \\ \rightarrow \psi_{\text{stop}} &= \sum_j \chi_j |dana\rangle \otimes |wynik_j\rangle \otimes |resztki_j\rangle\end{aligned}$$

Liniowość algorytmu $\Rightarrow$ **kwantowe “zrównoleglenie”**

$$\begin{aligned}\sum_i \alpha_i \psi_{\text{in},i} &= (\sum_i \alpha_i |dana_i\rangle) \otimes |0\dots 0\rangle \otimes |0\dots 0\rangle \rightarrow (3) \\ \rightarrow \sum_i \alpha_i \psi_{\text{stop},i} &= \sum_i \sum_j \alpha_i \chi_{i,j} |dana_i\rangle \otimes |wynik_{i,j}\rangle \otimes |resztki_{i,j}\rangle\end{aligned}$$

☺ W tym samym czasie możemy przeprowadzić operacje obliczeniowe tak dla jednej danej wejściowej, jak i dla superpozycji wielu różnych wejść!

⊗ Problem: jak odzyskać rezultaty z superpozycji???

Algorytm Grovera

Problem:

Dany jest zbiór Q o rozmiarze $|Q|=N=2^n$ i funkcja obliczalna $f:Q\rightarrow\{0,1\}$ taka, że $\exists!_q f(q)=1$.

Znajdź ten unikalny element $q\in Q$.

Algorytm probabilistyczny Grovera znajduje element z prawdopodobieństwem większym od $1-1/N$ wykonując obliczenie wartości funkcji f tylko $O(N^{1/2})$ razy.

Algorytm klasyczny wymagałby $\Omega(N)$ sprawdzeń.

Algorytm Grovera

Rejestr n -bitowy przechowuje **numery elementów** z Q .

1. Ustaw rejestr w stanie “wyzerowanym”

$$\psi_{\text{pocz}} = |0_{n-1}\rangle \otimes |0_{n-2}\rangle \otimes \dots \otimes |0_0\rangle = |0\rangle$$

2. Wykonaj na każdym jego bicie bramkę Hadamarda H_d

$$\psi_{\approx} = \left[\frac{1}{\sqrt{2}} (|0\rangle + |1\rangle) \right] \otimes \dots \otimes \left[\frac{1}{\sqrt{2}} (|0\rangle + |1\rangle) \right] = \frac{1}{\sqrt{N}} \sum_{i=0}^{N-1} |i\rangle$$

– do rejestru „wpisaliśmy” superpozycję **wszystkich możliwych** numerów n -bitowych!

Algorytm Grovera

Rejestr n -bitowy przechowuje **numery elementów** z Q .

$$\psi_{\approx} = \left[\frac{1}{\sqrt{2}} (|0\rangle + |1\rangle) \right] \otimes \dots \otimes \left[\frac{1}{\sqrt{2}} (|0\rangle + |1\rangle) \right] = \frac{1}{\sqrt{N}} \sum_{i=0}^{N-1} |i\rangle$$

3. Powtarzaj kolejne iteracje:

$$\psi_0 = \psi_{\approx}, \quad \psi_{k+1} = BA \psi_k$$

gdzie operatory:

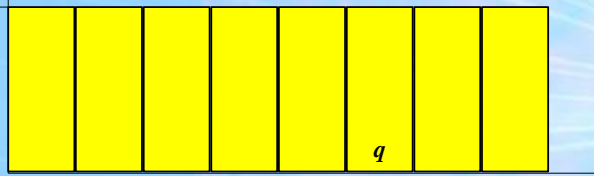
$$A\phi = \phi - 2|q\rangle\langle q|\phi\rangle,$$
$$B\phi = 2|\psi_{\approx}\rangle\langle\psi_{\approx}|\phi\rangle - \phi$$

4. Zakończ dla $k = \lfloor \pi/4 \arcsin(N^{-1/2}) \rfloor \approx \lfloor \pi N^{1/2}/4 \rfloor$. **Zmierz** wartości bitów rejestru odczytując szukane q .

Algorytm Grovera

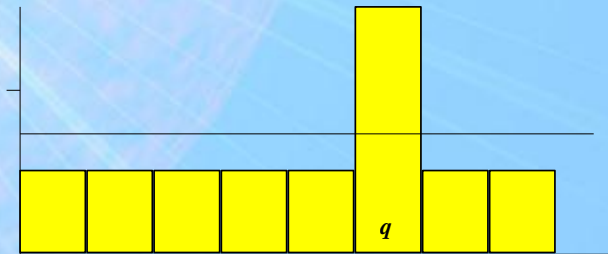
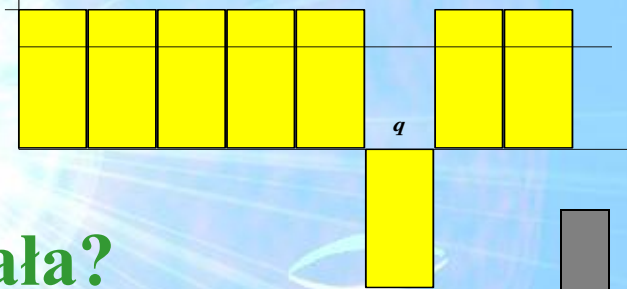
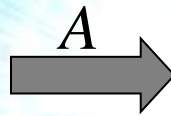
Jak działają A , B ?

$$A \sum_{i=0}^{N-1} \alpha_i |i\rangle = \sum_{i=0}^{N-1} \alpha_i (-1)^{f(i)} |i\rangle$$

$$B \sum_{i=0}^{N-1} \alpha_i |i\rangle = \frac{2}{\sqrt{N}} \sum_{i=0}^{N-1} \alpha_i \left(\frac{1}{\sqrt{N}} \sum_{j=0}^{N-1} |j\rangle \right) - \sum_{i=0}^{N-1} \alpha_i |i\rangle =$$

$$= \sum_{i=0}^{N-1} (2\alpha_{sred} - \alpha_i) |i\rangle$$

Dlaczego algorytm Grovera działa?

k -ta iteracja:

a_k – współczynnik przy $|q\rangle$

b_k – współczynnik przy $|i\rangle$, $i \neq q$.

$$a_0 = b_0 = 1/\sqrt{N}$$

$$a_{k+1} = (1 - 2/N)a_k + (2 - 2/N)b_k$$

$$b_{k+1} = (-2/N)a_k + (1 - 2/N)b_k$$

Algorytm Grovera

Dlaczego algorytm Grovera działa? Rozwiązanie rekursji:

$$a_k = \sin[(2k+1)\arcsin(N^{-1/2})] \approx \sin((2k+1)/N^{1/2})$$

$$b_k = (N-1)^{-1/2} \cos[(2k+1)\arcsin(N^{-1/2})]$$

Współczynnik a_k przy szukanym $|q\rangle$ zachowuje się jak **sinusoida**. Należy przerwać pętlę z chwilą, gdy zbliżymy się do **pierwszego maksimum**, tj. $k = \lfloor \pi N^{1/2} / 4 \rfloor$.

Fakt. Prawdopodobieństwo sukcesu dla pomiaru wykonanego po k iteracjach algorytmu Grovera spełnia $|a_k|^2 > 1 - 1/N$.

Algorytm Grovera

Przepis na operator A :

Wykorzystujemy dodatkowy q-bit, “algorytm” obliczający f

$$U_f |x\rangle \otimes |0\rangle = |x\rangle \otimes |f(x)\rangle$$

oraz bramkę jednobitową σ_z

$$\sigma_z = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & -1 \end{bmatrix}$$

$$\sigma_z |0\rangle = |0\rangle, \quad \sigma_z |1\rangle = -|1\rangle$$

Stosując kolejno na $|x\rangle \otimes |0\rangle$: U_f , σ_z na q-bicie pomocniczym, U_f^{-1} uzyskamy $(-1)^{f(x)} |x\rangle \otimes |0\rangle$.

Algorytm Grovera

Przepis na B : $B = Hd^{(n)} R Hd^{(n)}$, gdzie $Hd^{(n)}$ to bramka Hd wykonana na każdym z n bitów, a R działająca na cały rejestr ma postać:

$$R|i\rangle = \begin{cases} |0\rangle & i = 0 \\ -|i\rangle & i \neq 0 \end{cases}$$

Koszt jednej iteracji:

użyto $O(n)$ bramek kwantowych oraz dwukrotnie obliczono funkcję f (algorytm U_f).